

Izjava — izveščaj ponedeljek — vsak dan zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopolni naj se pošilja uredništvu. — Neprankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. — Lastnik konsorcijske listne družine. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L. 7.—, pol leta L. 32.— in celoletno L. 60.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 stotink, ostale, zahvale, poslanice in vabila po L. 1.—, oglasi denarnih zavodov, mm po L. 2.—. — Mail oglasi po 20 stot. beseda, najmanj pa L. 2.—. — Oglasi naročniki in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Neustrašeno na volilno bojišče

Volilni boj je dosegel v vseh treh volilnih okrožjih svoj višek. Stranke mečejo na bojišče svoje zadnje sile, da bi izšle 15. maja zmagovalne iz volilnega metaja. Visti, ki nam prihajajo iz različnih krajev dežele, nam govorijo, da je borba divja, ljuta, surova, nekulturna. Naše ljudstvo doživlja v teh dneh svojo Golgotu.

Ker noče sramotno izdajati in prodajati svojega značaja, ker ni voljno omadeževati in opljuvati svoje čisti, vdirajo v njegove hiše, uničujejo, pustošijo, razdevajo njegovo imetje, mu grozijo s samokresi in bodali, ga napadajo z bombami, ga prepejajo, ga suvajo, ga kosajo. Kmetje niso več gospodarji in lastniki svojih pridelkov, naši duhovniki, učitelji, organizatorji niso več varni svojega življenja. Včeraj smo poročali, da so fašisti v Cerkinih razbili našemu zaupniku vse vinske sode in mu izlili po tleh petindvajset hektolitrov vina. Včeraj smo poročali, da so fašisti v Tolminu napadli kaplana Kodermaca, ga obdelovali z noži in puškinimi kopiti po glavi in vsem telesu, da je legel na bolniško posteljo.

V boju proti našemu malemu narodiču se poslužujejo najbolj nizkotnih, najbolj ostudnih, najbolj sramotnih sredstev! Pred nobenim zločinom se ne ustavijo, vse zakone in postave teptajo, ko gredo v boj proti našemu ljudstvu. Kadar dvigamo svoj glas proti krivici, kadar tirjamo svoje pravice, se iz nas norčujejo. V času, ko prepejajo naše ljudi do krvi, ko požigajo naše imetje, ko pokrivajo naše ljudstvo z najtežjimi nasilji, ko ga oblikajo s sramoto in zaničevanjem, prihajajo listi, kakor »Piccolo« z brezskrbno trditvijo, da utegnejo Slovenci in Hrvati ogroziti 15. maja volilno svobodo Italijanov. »Vsekakor so pa oblastva podvzela vse mogoče korake, da zagotovijo javni red in svobodo glasovanja za

dan 15. maja. Došel je zato nalašč vrhovni poveljnik, general Ameglio, da obišče silne oddelke kraljevih straž, ki so razpostavljene v Trstu in drugih središčih Primorja. Ameglio je mož, ki ne pozna šale.« Ne zadostuje jim, da nas teptajo, preganjajo in prepejajo! Še zasmehevati nas hočejo! Nemoralnemu mazaču iz piazza Goldoni pa povemo, da je naš najzadnji kmet moralno previsok, da bi se dotaknil papirnate krpe, ki se imenuje »Piccolo«. Preveč bi se ponižal, ko bi vzel v svojo roko to glasilo politične nekulture!

Naše ljudstvo bo šlo skozi vihar zaničevanja, zatiranja in teptanja v boj, vojskovalo se bo do zadnjega moža za svojo večno pravico. Ni ga nasilja, ni je grožnje, ni ga preganjanja, ki bi nas strilo. Zmagali bomo vse zapreke, podrli vse ovire, prenesli vse težkoče v boju zoper krivico. Borili se bomo trdno, zvesto, pogumno, vztrajno, borili do zadnjega, do konca, do zmage. Malo nas poznajo naši nasprotniki, ako mislijo, da je naše ljudstvo mehkužna, bojazljiva šlepa brez hrbtnice. Noben pritisk, nobeno streljanje s samokresi, noben požig in rop ne bo ponižal našega ljudstva tolikanj, da bi prodajalo svojo čast. Prejasno in prerazločno se zaveda, da je na njegovi strani vse, kar ima človeštvo najboljšega in najbolj vrednega. Z njim je združeno in zvezano vse, kar je v človeški kulturi in civilizaciji najbolj dragocenega. Zato bo šlo naše ljudstvo 15. maja z jasnimi čelom na volilno bojišče. Krepko bodo bila njegova srca, široko se bodo širila njegova prsa ob misli, da gre v boj kot branitelj vesoljne človeške kulture.

Ljudstvo, dvigni visoko svoje zastave! Pojdi 15. maja na volišče kakor pristojno zrelemu, izobraženemu, zdravemu, krepkemu narodu.

Danes prinašamo še dve sliki naših kandidatov. Obelodaniti jih moremo šele danes, ker včeraj klišeja še nista bila zgotovljena.

VIRGILIJ ŠČEK

Poljska

Skupen korak zaveznikov pri poljski vladi

VARŠAVA, 11. Francoski, angleški in italijanski poslaniki so napravili danes pri poljski vladi skupen korak po nalogu poslaniške konference v Parizu. Poslaniki so pozvali poljsko vlado, naj ne meša svoje odgovornosti z odgovornostjo ljudi, ki so vstajajo zanetli.

Vstaja v Gornji Šleziji pred poljskim drž. zborom. — Izjave ministrskega predsednika

PARIZ, 12. Listu »Le Temps« poročajo iz Varšave dne 11. t. m.: Ministrski predsednik je danes v državnem zboru obširno govoril o vprašanju Gornje Šlezije. Rekel je, da se poljsko ljudstvo po pravici boji, da se bo pri rešitvi tega vprašanja krčila versalska mirovna pogodba, da bi po tej pogodbi morala vsa Gornja Šlezija pripasti k Poljski brez vsakega ljudskega glasovanja. Poljsko ljudstvo pa se je pokorilo odlokom zaveznikov in je sprejelo ljudsko glasovanje. Vlada pa odklanja vsako očitjanje, češ da je sodelovala pri sedanjem vstaškem gibanju. Ministrski predsednik poziva narod, naj ostane miren, da s tem omogoči rešitev sedanjega spora. Naznanil je, da je bil včeraj podpisal med Korfanti-jem in medzavezniško komisijo sporazum, vsled katerega lahko upamo, da rešitev ni več daleč.

Italijani niso imeli novih izgub v Gornji Šleziji

RIM, 11. Neka brzjoavka iz Berlina, ki so jo nekateri listi objavili, pravi, da so Italijani imeli v Gornji Šleziji nove zgube. Te vesti so popolnoma neresnične.

FRAN FLEGO

Rusija

Odpor proti novi Leninovi politiki
REVELJ, 11. Med vidnejšimi osebnostmi sovjetske Rusije se je začel razodevati močan odpor proti novi notranji politiki ljudskega komisarja Lenina. Boljševiški komisar Zinovjev je odstopil prav radi tega, ker ne odobrava Leninevega popuščanja nasproti kmetom. Isto je storilo tudi več drugih ljudskih komisarjev.

Usoda Vrangellovih vojakov
HELSINGFORS, 11. Glasom vesti iz Moskve so sovjetska oblastva dovolila 3000 Vrangellovih vojakov, ki so se bili pred kratkim povrnil iz Carigrada v Odeso, da lahko gredo na svoj dom. Vojska teh vojakov je doma iz Kubanske gubernije. Častniki so bili internirani.

Grška

Zatišje na bojišču v Mali Aziji
ATENE, 12. Uradno poročilo o položaju na bojišču 11. maja pravi: Na nobeni fronti ni bilo nikakih važnih dogodkov.

Grki proslavljajo svoje stare zmage

ATENE, 11. Atenska agencija javlja: Vrhovni poveljnik prvega armadnega zbora je izdal dnevno povelje, v katerem izraža grškim četam hvaležnost domovine radi zmage pri Tulu Bunarju, s katero se je rešila čast grškega naroda in od katere bo imela vsa armada v Mali Aziji velikansko korist. Bitka se je začela 8. aprila in se je končala 11. aprila s porazom turške armade. Turki so nas predevali proti jugu z namenom, da bi padli Grkom v bok na pol poti med Afium Karahisarjem in Ušjakom. Če malisti so napadli z 8 divizijami pehote in 2 divizijama konjice ter z mnogoštevilnim teškim topništvom, toda kljub svoji številni nadmočnosti so bili popolnoma potolčeni.

Azija

Zavezniki proglasili nevtralnost Bospora in Dardanel

CARIGRAD, 12. Veliki komisariji zaveznikov so imeli sejo, na kateri so sklenili, da se Bospor in Dardanele proglasijo za nevtralno ozemlje za ves čas grško-turške vojne. Vsled tega Grki ne bodo smeli več rabiti Carigrad kot svoje oporišče in bodo morali število svojih čet skrajšati do mere, ki jo določijo zavezniki. Morali bodo tudi odstraniti svoje vojne ladje iz nevtralnih vod, ki segajo povsod na tri milje od obali. Iz tega sledi, da bodo Grki mogli pošiljati hrano svojim četam na fronti pri Ismidu samo skozi Rodosto.

Turška skupščina bo potrdila sporazum z Italijo in Francijo

PARIZ, 12. »Petit Parisien« poroča: Vest iz najboljšega vira pravi, da bosta sporazuma, ki ju je Bekir Sami beg sklenil na londonski konferenci z Italijo in Francijo, potrjena. Kljub trdovratnemu odporu enega dela angorske narodne skupščine je to vprašanje na pravi poti.

Anglija

Nemčija odgovorila na ultimatum zaveznikov

LONDON, 12. Nemški poslanik v Londonu je včeraj predpolne ob 11 izročil odgovor nemške vlade na ultimatum zaveznikov. V odgovoru naznanja Nemčija, da sprejema brezpogojno vse zahteve zaveznikov.

Lloyd George naznanil doljni zbornici uspeh ultimatum. — Vprašanje obnovitve Angleško-japonske zveze

LONDON, 12. Lloyd George je v doljni zbornici naznanil, da je Nemčija brezpogojno sprejela vse zahteve zaveznikov. Nato je prečital listino, s katero mu je bilo naznanjeno, da je Nemčija sprejela ultimatum. Lloyd George je dodal, da je nemški odgovor takoj brzjavil vsem prizadetim vladam. Zbornica je sprejela to izjavo s splošnim odobravanjem.

Chamberlain je odgovarjal na neko vprašanje o angleško-japonski zvezi. Rekel je, da se bo vprašanje obnovitve zveze pretresalo na prihodnji seji ministrskega sveta. Več o tem ne more povedati.

Angleška doljna zbornica za gospodarski protekcionizem

LONDON, 12. Doljna zbornica je sprejela danes zjutraj ob 445 po dolgi razpravi resolucijo, ki zahteva zaščito za angleško industrijo. Za resolucijo je glasovalo 118 poslancev, proti 37.

Amerika

Izjemne carinske tarife v Zedinjenih državah

WASHINGTON, 12. Senat je s 63 glasovi proti 28 odobril takojimeno izjemne carinske tarife. Senat se bo moral sporazumeti s predstavništvom, da spravi te tarife v sklad s tarifami, ki jih je sprejelo predstavništvo.

Parlamentarni boji radi Knoxove resolucije

Iz Washingtona javljajo: Usoda resolucije senatorja Knox, s katero se proglasa prenehanje vojnega stanja med Zedinjenimi državami in Nemčijo, ni še določena. Senat je to resolucijo sprejel, toda resolucijo mora sprejeti tudi narodno predstavništvo in še le potem se bo lahko izročila predsedniku Hardingu radi podpisa. Komisija narodnega predstavništva za zunanje zadeve pa je sklenila, da se razprava o tej resoluciji odloži.

Na drugi strani pa zatrjuje »Chicago Tribune«, da se bo besedilo resolucije precej spremenilo. Predvsem se bo izpustila določba, s katero se preključuje resolucija kongresa od 6. aprila 1917 o napovedi vojne Nemčiji. To pomeni, da bodo Zedinjene države ugotovile, da je vojno stanje z Nemčijo prenehalo brez vsake mirovne pogodbe.

Opozicija se takemu postopanju več ne odločno upira.

Ne klonite glave! — Ne bojte se groženj in nasilja! Pojdite 15. maja kot en mož na volišče!

Volilci goriškega volilnega okrožja!

Na Vaših glasovnicah mora biti pisano po preferenčni imi samo s primkom: »Wilfan«. Vsaka druga označba, kakor »dr. Wilfan« ali »dr. Josip Wilfan« je nepravilna in povzroči lahko neveljavnost glasu.

Ne popravljajte pa glasovnice, ki je nepravilna, ampak zahtevajte od zaupnika drugo!

Mojemu mučeniškemu narodu

Ponosna sem, da pripadam Tebi, narod moj mučeniški. Z ljubeznijo vsemcem bi Ti ovila glavo narod moj. S svojim mučeništvom si ga zaslužil.

Ti ne kaziš svojega junaštva z morilnim orožjem v eni roki in gorečo bakljo v drugi. Ne iščeš si pravice z bombo v žepu.

Ali Ti narod moj, imaš nekaj drugega, kar te dviga in povzbuja! Junaško moč prenašati krivice. Dostojanstveno zreš svojemu zatiralcu v oči. In te oči povedo več, nego bodalo in bomba.

Povedo mu, da bo njegove strahovlade tudi konec. Povedo mu, da pravica ni še nikoli podlegla krivici! Drži kvišku svoje dostojanstvo! Ne kloni nikdar svojega tilnika! Z morilnim orožjem si ne priboriš kulture in napredka. To je le zastrupljanje človeštva, ki se tako pogreva za stletja nazaj v surovo prvotnost.

Božja pravičnost Ti je odločila to zemljo. Obdarila te je z vztrajnostjo in z mirno razsodnostjo. Dala Ti je v last plemenito dušo, ter Ti naročila da s temi božjimi darovi delaš za kulturo.

Tak ostani, mučeniški narod moj! To naj Ti bo orožje proti nasilju.

To pa ti ne sme braniti, da vršiš svoje narodne dolžnosti. Vidi, da kdor si sam pomaga, temu tudi Bog pomaga. Vršiti moraš svojo dolžnost vselej in povsod, ker kot človek ne zanemarjaj svojih narodnih dolžnosti.

Ne daj se plašiti po nasilju. Pojdi dne 15. majnika na volišče, ter voli moše, katere ti veleva voliti Tvoja sveta narodna dolžnost.

Dostojanstveno stopi pred žaro z znakom, kateri je bil svet našim dedom in pradedom.

Lipa je bila sveto drevo starim Slovanom. Pred lipo so molili svoje bogove, ter jim zažigali svoje poljske pridelke. Pod lipo je tekla kri v potokih.

Lipa je bila vedno svetišče, kjer so si izbirali svoje starešine in svoje župane. Okoli lipe so plesali kolo, se zbirali naši očanci ter razpravljali o vseh važnih zadevah.

Lipov cvet naj nam bode torej znak dostojanstva, znak naše pravice. Nikakor nasilje nas ne sme plašiti! Nasilje naj nas osrčuje, da vršimo svojo dolžnost! Slovenci smo in Slovenci ostanemo! Tržačanka.

Naš znak je lipova vejica z dvema cvetoma in s tremi peresi. Če na glasovnici manjka pri znaku n. pr. ena kroglica na cvetu, tako, da ima cvet mesto treh kroglic, samo dve, je glas neveljav. Stroga pazljivost je na mestu. Samo tista glasovnica je prava, ki ste jo prejeli od našega zaupnika. Vsako drugo glasovnico odklonite! Ne jemljite glasovnic, ki bi se morda nahajale v volilni kamrici.

Pozor

Volilci v Trstu in okolici!

VOLILCI TRŽASKEGA VOLILNEGA OKROŽJA! Poglejte svoje izkaznice (legitimacije), imajo-li pečat tržaškega municipija. Če ga nimajo, prinesite jih v naše uredništvo, ali pa pojdite sami v telovadnico Via della Valle, kjer takoj dobite manjkajoči pečat. Obvestite o tem tudi svoje prijatelje!

Prejeli ste od tržaškega municipija volilno izkaznico ali legitimacijo (Certificato d'iscrizione). Ta dokument je vsakemu volilcu potreben za volitev; brez njega ne more oddati svojega glasu. Pozvani ste bili zato že opetovano, da izkaznico skrbno čuvate.

TRŽASKI VOLILCI! Legitimacije so ne bodo več pošiljale na dom. Kdor je ni dobil, naj gre v telovadnico Via della Valle, da jo tam dvigne. Brez legitimacije ne morete glasovati!

VOLILCI! Za vse informacije, katere potrebujete glede volitev v kateremkoli bode pogledu, se lahko obrnete na urad v ulici S. Francesco 20, I.

Ali sme volilec voliti po pooblaščenju?

Na podlagi volilnega zakona bi morali to vprašanje zanikati, kajti čl. 40. v svojem zadnjem odstavku pravi: Volilci se ne morejo dati zastopati. Čl. 48. pa določa: Samo take volilce, ki so pravilno dokazali volilni komisiji tak fizični zažrež, ki jim onemogočuje izraziti svoj glas, pripuščajo predsednik, da izrazijo svoj glas po volilcu svojega zaupanja. V nadaljnjem odstavku govori isti člen o tem, kaj se ima zabeležiti na zapisnik, in določa med drugim, da se ima zapisati specifični vzrok, radi katerega je bilo volilcu dovoljeno, da se da »asistira« pri glasovanju. Nikjer ni govora o kakem pooblastilu. Za to se nam zdi jasno, da volilci morajo priti osebno v volilno dvorano, in samo tisti, kateri imajo tako napako, da ne morejo sami izvršiti opravila glasovanja, smejo to opravilo z dovoljenjem komisije opraviti po volilcu svojega zaupanja. To bi veljalo recimo za volilca, ki nima rok, ali ne more rok pregibati, ali ki je slep in ki ne more sprejeti kuverte, podati se v kabino, tam si izbrati glasovnico in jo položiti v kuverto, kuverto zalepiti in jo zopet izročiti predsedniku. Iz tega sledi, da naj se, kjer je le mogoče, vsak volilec spravi na volišče in da tam lahko zahteva pomoč za izvršitev glasovanja.

Čuli smo, da so bili v Italiji pri prvih volitvah od nekaterih komisij dopuščeni pooblaščenki takih, ki so dokazali tako fizično zapreko (v prvi vrsti bolezen), da niso mogli priti na volišče. Mogoče je torej, da bodo tukajšnje komisije dopuščale tudi pooblaščenke za take po bolniški zadržane volilce. Zato svetujemo, da naj si taki volilci, kateri vsled bolniške absolutno ne morejo priti na volišče, preskrbijo zdravniško spričevalo ali potrdilo štirih prič, ki so volilci, in naj izdajo pooblastilo volilcu svojega zaupanja, da gre za njih glasovati. Pooblastilo naj bo potrjeno po najmanj dveh pričah, ki volijo na istem volišču. Toda vse to le v skrajnem slučaju. Kdor hoče biti gotov, da bo njegov glas sprejet, mora osebno na volišče.

Pazite, da ne zgubimo nobenega glasu!

Volilci tržaškega volilnega okrožja!

Kdor ima glasovnico, na kateri le piše preferenčni glas »Dr. Slavik«, naj to glasovnico zamenja z drugo, na kateri bodi napisano samo »Slavik«. Le glasovnice s samim primkom »Slavik« so nedvomno v vsakem obziru veljavne. Označba »dr.« (doktor) pri imenu »Slavik« bi znala dati povod, da se preferenčni glas ali celo glasovnica razveljavi.

Ne popravljajte glasovnic s tem, da črtate označbo »dr.« na nji, ampak zamenjajte glasovnico z drugo, ki je pravilna.

Pozivamo naše zaupnike na vseh voliščih Julijske Benečije, da pošljejo v ponedeljek našemu uredništvu, nemudoma brzjoavna poročila o izidu volitev.

